

ANYKŠTA

<http://www.anyksta.lt>

LAIKRAŠTIS ANYKŠČIŲ KRAŠTO VISUOMENEI 86/9576

Kultūros premiją pasiūlyta skirti pedagogui

2 psl.

Norinčių vairuoti autobusus - vienetai

2 psl.

Komandiruotės į užsienį – ar yra ką slėpti?

Kęstutis INDRIŪNAS, Anykščių rajono tarybos narys:

„...Jeigu tokia praktika yra savivaldybėje neviešinti į užsienio komandiruotes vykstančių specialistų pavardžių – tai yra blogai.“

3 psl.

šiuipynys

Aplinkotvarka. Anykščių regioninio parko direkcija pasirašė sutartį su UAB „Kurklių karjeras“ dėl aplinkos tvarkymo darbų prie Medžių lajų tako komplekso ir Puntuko akmens. 7 tūkst. vertės sutartyje numatyta, kad bendrovė sutvarkys takus ir šlaitus, sudarydama sąlygas lankytojams susipažinti su Anykščių krašto saugomomis gamtos ir kultūros vertybėmis. Darbus numatoma užbaigti iki lapkričio 22 dienos.

Darbotvarkė. Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktorė Ligita Kuliešaitė ir jos pavaduotoja Veneta Veršulytė šią savaitę sugrįžo į darbą. Nuo spalio pabaigos abi jos buvo nedarbingos. Administracijos vadovių nedarbingumas sutapo su Anykščių rajono savivaldybėje fiksuotu koronaviruso protrūkiu. Šią savaitę atostogauja Anykščių rajono mero pavaduotojas Dainius Žiogelis.

Tyrimai. Artimiausius trejus metus už biokuro laboratorinius tyrimus UAB „Anykščių šiluma“ sumokės per 11 tūkst. Eur. Bendrovė dėl to pasirašė sutartį su UAB „Axioma servisas“. Biokuro tyrimo atlikimas leidžia planuoti katilinės įrangos darbo našumą bei sužinoti tikslią tiriamos biomasės kainą ir energinę vertę.

Sprendimas. Praėjusią savaitę posėdžiavusi Anykščių rajono taryba nurašė Anykščių rajono savivaldybei priklausančią tualetą, kuris yra Anykščių uose, Vilties gatvėje. „Statinyi fiziškai ir technologiškai nusidėvėjęs, neatitinkantis gamtosaugos reikalavimų, neparaduotinas“, – rašoma sprendimo projekte.

Anykščių karališkoji atmintis atvėrė vartus į miesto ateitį

Kultūrologas, nacionalinių kultūros strategijų rengėjas, Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus direktoriaus pavaduotojas, anksčiau dirbęs Anykščių muziejaus direktoriumi, Vytautas Balčiūnas anykštėnus lapkričio 7 dieną Anykščių menų centre vykusioje popietėje „Karaliaus Kazimiero Jogailaičio diena Anykščiuose“ kvietė naujai pažvelgti į krašto praeitį.

V. Balčiūnas kėlė klausimą, ar neatėjo laikas pastatyti paminklą Anykščių vardą pirmą kartą paminėjusiam karaliui Kazimierui Jogailaičiui bei įsteigti Anykščių globėjo Šv. Jono Nepomuko ordiną bei medalį, kasmet jį teikiant miestui nusipelnusiems asmenims.

Muziejininkas Vytautas Balčiūnas siūlė permąstyti Kazimiero Jogailaičio atminimą ir jo svarbą miesto tapatybei.

Iš Anykščių kilusi menotyrininkė Dalia Tarandaitė pasakojo apie Kazimiero Jogailaičio portretus.

8 psl.

SPAUDOS,
RADIO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

„Direktorius man pasakė, kad visur būsiu galva aukščiau už kitus“

Sigita PIVORIENĖ

sigita.p@anyksta.lt

Traupyje gimusi Reda Jakubonienė pristato save kaip laisvąją menininkę: moteris tapo, siuva, yra juvelyrė, o į jos rankas pakliuvusi odos skiautė virsta kūriniumi.

Jau nuo mokyklos suolo, R. Jakubonienė buvo meniškios sielos: mėgo dainuoti, groti, o paskutinėse klasėse išgirsti tuometinio Traupio devynmetės mokyklos direktoriaus Sigučio Obelevičiaus žodžiai paskatino siekti savo tikslų.

Kai nekuria, R. Jakubonienė čiumpa į rankas meškere ir keliauja žvejoti karpį. „Karpininkai – ypatingi žvejai, turintys savą filosofiją“, – teigia moteris.

Odos skiautė, prisilietus Redos Jakubonienės rankoms, virsta nuostabiu meno kūriniumi - papuošalu, rankine ar paveikslu.

3 psl.

Kultūros premiją pasiūlyta skirti pedagogui

Lapkričio 8 dieną, pirmadienį, surengtame nuotoliniame Anykščių rajono savivaldybės Kultūros tarybos posėdyje iš dviejų kandidatų išrinktas Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijos laureatas.

Šiomet šiai premijai gauti Anykščių rajono tarybai siūlomas pedagogas, kraštotyriminkas Gintaras Ražanskas. Jo kandidatūrą premijai pasiūlė Anykščių Antano Baranausko ir Antano Vienuolio – Žukausko memorialinis muziejus.

Už G. Ražansko kandidatūrą balsavo 9 Kultūros tarybos nariai, 4 – susilaikė.

G. Ražanskas nuo 2012 metų yra Anykščių Teresės Mikeliūnaitės kraštotyros draugijos

valdybos narys. Jis parengė ir išleido kraštotyros apžvalgą „Anykščių Jono Biliūno gimnazija“, „Mickūnai“ ir „Leliūnai“, sudarė kraštotyros monografiją „Anykščių Jono Biliūno gimnazija: 1920–2020“.

Šiai premijai Anykščių jaunimo reikalų taryba taip pat buvo pasiūliusi pianistę, muzikos pedagogę Pauliną Dūmanaitę.

Teresės Mikeliūnaitės kultūros premijos laureatą Kultūros taryba bandė išrinkti dar praė-

jusį mėnesį, tačiau to padaryti nepavyko net du kartus. Vieną kartą sušauktą posėdį teko atšaukti, nes didžioji dalis Kultūros tarybos narių jame negalėjo dalyvauti dėl ligų ar asmeninių priežasčių. Premijos laureatą taip pat buvo bandoma išrinkti elektroniniu paštu, tačiau ir to padaryti nepavyko.

Beje, rajono Kultūros tarybą papildė trys nauji nariai - Anykščių rajono mero patarėja Vaida Jucienė, Pasaulio anykštėnų bendrijos veiklos koordinatore Simona Ševčenkaitė ir kultūrologas, Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus direktoriaus pavaduotojas Vytautas Balčiūnas.

Robertas ALEKSIEJŪNAS
robertas.a@anyksta.lt

Pedagogui, kraštotyriminkui Gintarui Ražanskui Teresės Mikeliūnaitės kultūros premija turėtų būti įteikta iki šių metų pabaigos.

Robertas ALEKSIEJŪNAS
robertas.a@anyksta.lt

Į kaimus švietimo pagalbos specialistai vyks naujutėlaičiu automobiliu

Anykščių švietimo pagalbos tarnyba išsinuomuoja 2021 metų laidos lengvąjį automobilį „Toyota Corolla“.

Iki kitų metų gruodžio pabaigos už automobilio nuomą bus sumokėta beveik 6 tūkst. Eur. Transporto priemonę Anykščių švietimo pagalbos tarnyba nuomojasi iš sostinėje veikiančios automobilių nuomos agentūros

„Autolux“.

Anykščių švietimo pagalbos tarnybos direktorė Vita Abraškevičienė „Anykštą“ informavo, kad naujutėlaičiu automobiliu naudojasi įstaigos mobilioji komanda, komplek-

siškai teikianti koordinuotas mobiliąsias švietimo pagalbas, socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas mokiniams Anykščių rajono kaimo mokyklose. Mobiliją komandą sudaro specialusis pedagogas, logopedas, socialinis pedagogas, psichologas ir kiti specialistai.

Už Anykščių švietimo pagalbos išsinuomotą automobilį bus sumokėta projektinėmis lėšomis. Įstaiga dalyvauja projekte „Anykščių rajono savivaldybės mokyklų pažangos skatinimas diegiant vaiko emocinės gerovės aplinkos (VEGA) modelį“, kurį finansuoja Europos Sąjungos fondai.

Norinčių vairuoti autobusus - vienetai

Robertas ALEKSIEJŪNAS
robertas.a@anyksta.lt

Keleivių pervežimo paslaugas teikianti UAB „Transporto centras“ Anykščių rajone ieško autobusų vairuotojų. Bendrovės transporto vadovas Anykščių rajone Virginijus Sereikis sakė, kad susidomėjimas tokiu darbu yra labai nedidelis.

Dviejų autobusų vairuotojų, pasak V.Sereikio, UAB „Transporto centras“ prisireikė dėl to, kad vienas šiuo metu serga, be to, bendrovė užsakmuoju reisu pradėjo vežioti anykštėnus, dirbančius Ukmergėje veikiančioje gamykloje.

Anykščių padalinii vado-vaujantis V.Sereikis sakė, kad asmenys, kurie domisi autobuso vairuotojo darbu, domisi ne tik atlyginimo dydžiu, tačiau ir tuo, kokiais maršrutais teks važiuoti.

Pašnekovas sakė, kad Užimtumo tarnybos tinklapyje paskelbus skelbimą, kad ieškomi autobusų vairuotojai, per dieną sulaukė vos dviejų telefono skambučių.

„Nėra daug skambučių. Dirbti autobuso vairuotoju reikia kategorijos, kodo. Manau, jei reikėtų daugiau surasti autobusų vairuotojų, nebūtų lengva. Šiuo metu visi autobusų vairuotojai, kurie pas mus dirba, yra senbuviai. Nėra pas mus darbuotojų kaitos, gal tik kokie du, pradėję pas mus dirbti, atkrito. Dažniausiai autobusus vairuoja pensininkai arba žmonės, kuriems iki pensijos nebedaug yra likę“, - kalbėjo V.Sereikis.

Pašnekovas abejojo, ar pavyktų Anykščių rajone surasti jaunų autobusų vairuotojų. „Jaunimui reikia didelių atlyginimų. Be to, autobusų vairuotojams reikia keltis ankstų rytą“, - juokėsi V.Sereikis.

IŠSIPILDŽIUSIOS
SVAJONĖS ISTORIJA

MUZIKINIS SPEKTAKLIS
OPEREČIŲ MOTYVAIS

DUETAS
BELLA VITA

9-10 €
Bilietais
prekiauja
Kultūros centro
kasa
ir bilietai

11.16 | 18 val.

ANYKŠČIŲ KULTŪROS CENTRAS

ATLIKĖJAI: GRAŽINA SKINDERYTĖ - KURNICKIENĖ
IR VYTAUTAS KURNICKAS

PROGRAMOJE: I. KALMAN, F. LEHAR, J. STRAUSS IR KT

temidės svarstyklės

Vagystė. Lapkričio 5 dieną apie 7.00 val. Traupyje moteris (g. 1975 m.) pastebėjo, kad iš ūkinio pastato pavogti įvairūs darbo įrankiai, o iš kiemo pa-

vogtas plastikinis konteineris. Padaryta 3 475 eurų turpinė žala. Pradėtas ikiteisminis tyrimas.

Pagalba. Lapkričio 7 dieną į Debeikių seniūnijos Leliūnų kaimo Sodų g. iškviesti ugniagesiai rankiniu inventoriu iš-

laužė gyvenamojo namo duris, įleido medikus ir policijos pareigūnus. Piliėtis rastas sąmoningas lovoje, medikų pagalbos neprireikė.

Kaminas. Pirmadienio naktį ugniagesiai iškviesti į Troškū-

nų seniūnijos Surdegio miestelį. Sodų g. esančiame gyvenamajame name gaisro nebuvo, tačiau buvo labai įkaitęs kaminas, o kamine buvo išdegę sudžiai. Pabudėta, kol kaminas atvėso.

spektras

Pajėgos. Dėl didelės migrantų kolonos judėjimo Baltarusijoje link pasienio su Lenkija Lietuvoje perdislokuojamos pajėgos, pranešė Valstybės sienos apsaugos tarnyba (VSAT). VSAT vado Rustamo Liuba-jovo teigimu, įvairių šaltinių duomenimis, Baltarusijoje pasienyje su Lenkija gali būti nuo 1 tūkst. iki 5 tūkst. žmonių. Šiomet iš Baltarusijos į Lietuvą neteisėtai pateko per 4,2 tūkst. migrantų, tačiau rugpjūtį pasieniečiams pakeitus taktiką į šalį neįleisti dar beveik 6 tūkst. asmenų.

Sutartis. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje (ŠMSM) pasirašyta švietimo ir mokslo šakos kolektyvinė sutartis: numatytas per 12 proc. algų augimas nuo sausio. Sutartyje numatyta skirti papildomai 12,49 proc. lėšų mokytojų, mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų, taip pat mokslą ir studijas aptarnaujančių neakademiinių darbuotojų darbo užmokesčiui padidinti nuo sausio 1 dienos. Kaip skelbia ŠMSM ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo, profesinio mokymo ir neformaliojo švietimo mokytojų pareiginės algos nuo kitų metų pradžios didės 10 procentų, kita lėšų dalis – 2,49 proc. – bus skirta apmokėjimui dėl padidinto darbo krūvio ar sudėtingumo. Iš viso nuo 2022 metų sausio 1 dienos valstybės biudžeto projekte švietimo sektoriaus algų didinimui numatyta 158,5 mln. eurų.

Išmoka. Vyriausybė ragina senjorus suskubti pasiskiepyti pirmąją „Pfizer“ ir „BioNTech“ sukurtos „Comirnaty“ vakcinos doze – antradienis yra paskutinė diena, kai galima tą padaryti, siekiant gauti 100 eurų išmoką. „Comirnaty“ – vienintelė dviejų dozių vakcina, kuria šiuo metu galima pasiskiepyti, siekiant gauti išmoką. 100 eurų vienkartinė išmoka skiriama 75-erių ir vyresniems senjorams, nuo rugsėjo iki gruodžio pasiskiepijusiems dviem dozėmis, bei tiems, kurie iki kitų metų balandžio pasiskiepytų su-stiprinančia doze.

Apdovanojimas. Tarp-tautiniame kino festivalyje „Film‘On“ Belgijoje lietuvių režisierės Inesos Kurklietytės filmas „Drugelio širdis“ pelnė Europos vaikų filmų asociacijos prizą. Jis pripažintas geriausiu ilgametražiu vaidybiniu filmu, pranešė filmo atstovai. „Drugelio širdis“ – vaidybinis nuotykių filmas vaikams.

„Direktorius man pasakė, kad visur būsiu galva aukščiau už kitus“

(Atkelta iš 1 psl.)

- Kokia Jūsų profesija? Kas lėmė pasirinkimą?

- Žinių troškimas – mano gyvenimo varikliukas. Todėl, turėdama keletą specialybių, tampa tikra aukščiausios kvalifikacijos namų šeimininkė: siuvėja, meninės apdailos specialistė; virėja; juvelyrė. Nepatikėsite, bet man, kaip racionaliam žmogui, visos žinios yra puikiai pritaikomos praktikoje net ir kitose srityse. O svarbiausia - galiu visiškai išlaisvinti savo moteriškumą su turimomis žiniomis, nes moteris iš prigimties yra Kūrėja. Tad menas yra mano pagrindinė profesija. Kai man sako, kad aš esu „prie meno“, visada patikslinu - aš ne „prie meno“, aš esu visa jame. Meninių darbų kūrimas apima viską, kas yra susiję su Moters Pasauliu. Dvasiniu ir fiziniu.

- Kada susidomėjote menais? Gal kažkas tam turėjo įtakos?

- Esu pati jauniausia, vėlyviausias vaikas šeimoje. Tėveliai, užauginę trejetą pamatinukų, į valias turėjo laiko užsiimti mano auklėjimu kūrybiškai. Nuo pat kūdikystės mane supo senovinės pasakos, mamos pasakojimai apie gyvenimą senais laikais, apie to meto žmones, veiklas ir nūdieną. Dainuodavome, tėtis mokė groti armonika, nors mane labiausiai traukė pianinas. Kas vakarą mįslių minimai, kurias patys sugalvodavome... Ir daug piešimo, rankdarbių. Kuomet mane, dar mažą, aplankė būsimoji mokytoja, ji, pamačiusi mano piešinius, pasakė: užaugs tikra dailininkė, puoselėkite jos talentą.

(Nukelta į 4 psl.)

Redos Jakubonienės talentas pradėjo skleisti dar tuometinėje Traupio devynmetėje mokykloje: mergaitė mėgo dainuoti, groti. Nuotraukoje (ketvirta iš kairės) – su bendraklasiais ir auklėtoja Palmira Šapeliene.

komentarai

Komandiruotės į užsienį – ar yra ką slėpti?

Anykščių rajono savivaldybės administracija slepia, kurie administracijos specialistai už mokesčių mokėtojų pinigus vyksta į užsienio komandiruotes. Specialistų pavardės žiniasklaidai nenurodomos dangstantis asmens duomenų apsauga, nors kitose Lietuvos savivaldybėse tokia informacija viešai prieinama.

„Transparency International“ Lietuvos skyriaus iniciatyvų vadovė Ieva Dunčikaitė „Anykštai“ sakė, kad „nuolatinis atvirumas ir skaidrumas yra būtinos sąlygos savivaldybėms siekiant didinti pasitikėjimą bei skatinti bendradarbiavimą su vietos gyventojais. Norėtusi, kad savivaldybės skirtų dar daugiau dėmesio informacijos viešinimui bei gyventojų įtraukimui ypač, kai tai yra susiję su mūsų visų, mokesčių mokėtojų, pinigais.“

„Anykšta“ teiravosi pašnekovų, kaip jie vertina Anykščių rajono savivaldybės nenorą atskleisti, kas ir kokiems tikslams naudoja mokesčių mokėtojų pinigus.

Nežinau, ką savivaldybė turi slėpti

Leonas ALESIONKA, buvęs Anykščių rajono meras:

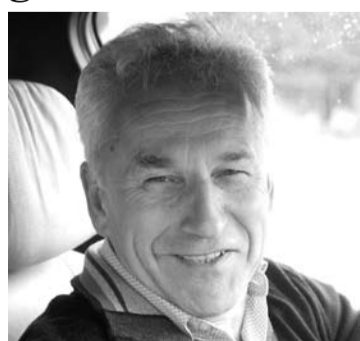
- Negaliu pasakyti, kad mano atsakymas bus 100 proc. teisingas, bet manau, jei žiniasklaida aprašinėtu, ką savivaldybės specialistas užsienio komandiruotės metu veikė lovoje, tada jau būtų asmeninė informacija. O įprastai savivaldybės specialistai į užsienio komandiruotes vyksta darbo reikalais, turi jiems paskirtas užduotis, vyksta visos savivaldybės vardu. Tai yra vieša informacija.

Net Prezidentas, kai vyksta į Briuselį ar kokią kaimyninę šalį, viskas yra skelbiama.

Anksčiau buvo galima paviešinti bet kurio girtuoklio pavardę, o dabar tik tada, kai jo ieško policija.

Nežinau, ką čia Anykščių rajono savivaldybė turėtų slėpti? Dar vienas pavyzdys – susirgo Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktorė, jos pavaduotoja. Taip išeina, kad čia asmeninė informacija, bet ją reikėtų skelbti. Kaipgi taip? Juk susirgo žmonės, bėda atsitiko, neduok Dieve, nuo viruso jaunos merginos numirtų.

Viešumas tik į gera

Vygantas ŠLIŽYS, Anykščių rajono tarybos narys (Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga):

- Manau, kad į užsienio komandiruotes vykstančių Anykščių rajono savivaldybės specialistų pavardės neturėtų nuo visuomenės būti slepiamos. Asmens duomenys čia juk nereikalingi – užtenka vardo ir pavardės.

Man pasakėte naujieną, kad Anykščių rajono savivaldybėje tokie dalykai vyksta. Sunku kažką ir pasakyti.

Į užsienio komandiruotes vykstantys specialistai galėtų pateikti bent trumpas ataskaitas, ką ten nuveikė. Kokios čia paslaptys? Viešumas tik į gera.

Netgi Lietuvos mėsinų galvijų augintojų ir gerintojų asociacijoje, jei kažkas vyksta į komandiruotes, vėliau pateikia ataskaitas apie tai, kokių naujienų parsivežė, ką gero padarė.

Viešumas yra amžina problema

Kęstutis INDRIŪNAS, Anykščių rajono tarybos narys (Lietuvos Respublikos li-

beralų sąjūdis):

- Visada užduodate įdomius klausimus. O tai ką, dabar Anykščių rajono savivaldybė neatskleidžia į užsienio komandiruotes vykstančių specialistų pavardžių? Nežinau, man čia tai nieko baisaus. Turėtume žinoti, kas važiuoja ir ko važiuoja. Nematau čia problemos. O kodėl čia slepiama?

Manau, kad savivaldybės specialistas yra viešas asmuo. Jeigu tokia praktika yra savivaldybėje neviešinti į užsienio komandiruotes vykstančių specialistų pavardžių – tai yra blogai.

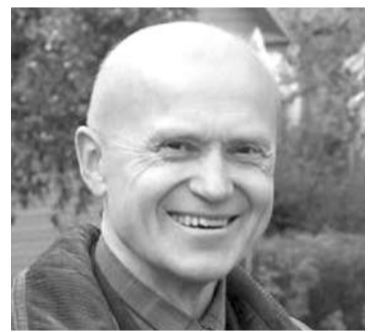
Juk savivaldybės specialistai į užsienio komandiruotes nevyksta atostogauti ir saulėje degintis.

Viešumas yra amžina problema.

Savivaldybė nusibrėžusi per daug „raudonų linijų“

Juozas RATAUTAS, anykštėnas:

- Akivaizdu, jog rajono savivaldybė yra nubrėžusi per daug „raudonų linijų“, teisindama jas

norminiais aktais ar tvarkomis. Nenorima informuoti gyventojų, kas vyksta už mokesčių mokėtojų pinigus į užsienio keliones, slepia asmenis, dalyvaujantius viešuose konkursuose, nepublikuoja vadovų kelionių tikslų ar siekiamos naudos... Tokia praktika politikams atsiskaita bumerangu. Visados būna taip, kad kuo daugiau paslapčių, tuo daugiau įtarimų ir sąmokslo teorijų. Savivaldybė yra viešoji įstaiga, tad visa informacija turi būti vieša, o veikla skaidri. Politikai, valstybės tarnautojai ir jiems prilyginti asmenys negali dangstyti Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir likti vienoje ar kitoje situacijoje incognito. Man keistai atrodo, kad slepiamos pavardės konkursuose dalyvaujančiųjų asmenų. Jei koks nors įstatymas leidžia neviešinti jų pavardžių, tai kodėl organizatoriams nepaprašyti jų sutikimo. Juk pats dalyvavimas konkurse į, sakykim, prestižiškiausią rajone įstaigą, net jei nelaimėsi, yra asmens pripažinimas ir garbingas reikalas. O slėpimas, paieška tikrų ir netikrų priežasčių sudaro prielaidas neskaidrumui, o viso to rezultatas neprideda pasitikėjimo pačia institucija.

-ANYKŠTA

„Direktorius man pasakė, kad visur būsiu galva aukščiau už kitus“

Reda Jakubonienė sako, kad moteris iš prigimties yra Kūrėja, todėl jos pačios meninių darbų kūrimas ir apima viską, kas susiję su moters pasauliu.

(Atkelta iš 3 psl.)

Manau, kad menininkais gimstama, o ne tampama. Kūrybiškumas gaunamas gimstant, todėl lengva jį paversti tam tikroje srityje talentu.

- Gaminatė odinius rankdarbius. Kodėl būtent oda? Ką dar esate išbandžiusi?

- Natūralios odos dirbiniai „prilipo“ dėl medžiagos daugiafunkcio panaudojimo galimybių: plastiška, „gyva“, patvari. Juvėlyrikos žinias galėjau pritaikyti visapusiškai dirbdama būtent su oda, kai gaminu papuošalus. O kai šią medžiagą jungiu su lipdybos elementais, gimsta namų dekorų dirbiniai. Su metalu dirbti daug sunkiau nei su oda ar moliu, nes, norint gauti rezultatą, reikia daugiau laiko, kantrybės ir priemonių. Man patinka greitesnis minties, idėjos realizavimas.

- Rankdarbiai - tai hobis ar ir pragyvenimo šaltinis?

- Nemasinė papuošalų gamyba buvo tapusi pajamų šaltiniu kurį laiką. Bet menas turtu nesuneša, jei tai tikrai menas, o ne komercija. Man nepavyko sukurti verslo dėl vidinių principinių nuostatų. Tarp amatininkų kalbama (ir tai tiesa) - arba tu užsiimi kūryba, arba pardavimais, nes abu dalykai yra nesuderinami. Tai dvi skirtingos kūrybinės energijos jėgos. Menininkas nedirba kaip konvejeris, nes kuriama emocijomis, nuotaikomis. Vienetiniai gaminiai turi gyvybę, „dūšią“, vertę, kuri ne pinigais matuojama, o emocija, išgyvenimu. Masinėje gamyboje koncentruojamasi į piniginę gražą. Produktas skirtas vartojimui ir kaitai, neišgyvenant dėl to, be sąžinės

nio ir pirkėjo ryšys. Šiuo atveju, liniją skiriant moteriškiems aksesuarams, mano tikslas suteikti per akcentus moterims daugiau pasitikėjimo savimi, išlaisvinant jų moteriškumo galią. Išduosiu darbinę paslaptį – papuošalų gamybai naudoju šiek tiek magijos, kuri nekenkia, o tikrai teigiamai veikia realybėje, siekiant galutinio ir ilgalaikio rezultato.

- Ar gaminatė tik tai, ką sugalvojate pati, ar gaunate ir konkrečių užsakymų? Iš kur semiatės idėjų?

- Sakoma, kad visus meno žmones veikia antgamtinės jėgos, kurios „reguliuoja“ produktyvumą. Kūrybinė krizė – dažnas kūrėjų gyvenimo reiškinys. Regis, čia ir dabar esi neišsėmiama minčių versmė, o kitą minutę – tuščias indas. Ką tuomet darau? Keičiu veiklos pobūdį. Išgyventi etapą, leisti pabūti „tuščiai“, atostogauti be laiko limitų, kol vėl aplankys Mūza. Jai sugrįžus, į pasaulį atkeliauja mintis, įgavusi formą. Kūrybos negali planuoti. Gali kopijuoti kitų autorių darbus, bet tada jau būsi ne tu. Meno žmonės yra principingi. Bet dviračio jau neišrandame ir vieni iš kitų darbų pagauname mielas detales, trūkstantas detales minties materializacijai.

- Piešiate. Ar paveikslai skiriasi Jūsų namų erdvėms, ar juos ir parduodate? Ką piešti patinka labiausiai?

- Mano Mūzos (dailės, literatūros, muzikos) labai nenusipėjamos. Čia Jos žydi odinėse rožėse, čia Jau bėgioja pianino klavišais, šokinėdamos garsais... Dar jos labai dažnai slepiasi akriliniuose dažnuose. Piešimas (tapyba) – viena iš vietų, kuriose galiu „išpilti“ savo emocinį turinį, „išsitaškinti“ potėpiuose. Tai kaip meditacija. Jeigu rezultatas žavi ne tik mane, darbai greitai suranda namus. Ir iškeliauja ten, kur yra poreikis atitinkamos energijos, o ją kiekvienas kūrinys turi savitą, išplaukiančią iš savaip pasakojamos istorijos. Paskutiniu metu paveiksluose vaizduojama Moteris ir akcentuojamos akys (sielos veidrodys), veidas... Kiekvienas dailininkas drobėje palieka savo kasdienybės ženklus. Žiūrovui lieka tik įdėmiau pažvelgti į kūrinį ir perskaitys visas emocijas, užkoduotas spalvose, taškeliuose ir potėpiuose.

- Organizuojate mokymus, vis grįžtate į gimtąjį Traupį, kur suburiate nemažą ratelį išmokti norinčių moterų. Kas skatina mokytį, dalytis patirti-

mi, grįžti į kaimą?

- Kaip stovintis vanduo gliaumią, taip žinios ir patirtis, kuriomis nesidalijama, praranda vertę. Jei nori kažką gauti, turi duoti. Didžiausia graža man už tai – žinojimas, kad kažką praturtinai mažais dalykais, kurie gali turėti didelę reikšmę kasdieninėje praktikoje. Grupiniuose užsiėmimuose sudėtingiau išlaisvinti besislepiančią kūrėją, todėl mieliau rengiu, pagal poreikį, individualius užsiėmimus, be laiko skaičiavimo, kai nėra jokios įtampos, žvilgčiojimo į laikrodį, skubėjimo. Atsipalaidavęs žmogus yra produktyvesnis kūrybinėje procese.

- Jūsų gimtoji sodyba kaime visuomet skendi gėlėse. Ar čia neapsieita be Jūsų rankų prisilietimo? Gal Jūsų šeimoje yra daugiau menininkų?

- Matyti širdimi – tai Aukštųjų jėgų duotybė žmogui. Ir tokia yra mano Mama, kuri visą širdį palieka sodybos gėlynuose, gyvenime ir negyvenime daikte. Manau, kad tokia savybė paveldima. Tai didžiausias turtas, kurį gavau iš Jos. Žaviuosi jos empatija ir gebėjimu visame kame matyti grožį ir gėrį. Kai matau Mamos veidą tą neišnykusį vaikišką džiugesį, atrandamą mažuose ir paprastuose dalykuose, norisi ir pačiai prisidėti: pavasarį visada suku galvą, kokių sėklų, svogūnelių nupirkti, kokiais nematytais jai dar žiedais darželius puošti, kad Jos širdį tekančios saulės spinduliuose džiugintų. Kai laiminga Ji, laiminga ir aš, nors taip galiu atsidėkoti už tai, ką davė neįkainojamo mano vaikystėje, amžiuje, kai formuoji vaiko pasaulėžiūrą ir pasaulėjautą.

- Prisiminkime mokyklą: kokios pamokos labiausiai įstrigusios atmintyje? Ar buvote aktyvi? Kokie mokytojai Jūsų gyvenimui darė įtaką?

- Kai grįžtu į mokyklos laikus prisiminimais, įsitikinu, kad visada priklausiau humanitarinių dalykų mylėtojams. Bet tai ne taisyklė, nes vėliau, besimokant kitur, keitėsi tie prioritetai. Tai sukūrė manys prietarinę reiškinį – racionalų meno žmogų. Taip gyvenime labai retai pasitaiko, be kraštutinumų. Kaip ir mokslo pasiekimai, nes visokių vertinimų turėta: nuo paties žemiausio iki aukščiausio; nuo apsilankymo direktoriaus kabinete ir stovėjimo kampe iki puikavimosi garbės lentoje kelerius metus iš eilės.

Bet visada noriai dalyvavau visuomeninėje veikloje: šokau,

dainavau, vaidinau... Visada patiko būti „mokytoja“, tad, būdama gal 12-13 metų, kultūros namuose kankindavau pianiną (mokiausi groti iš klausos), kūrė dainas bei savo draugus mokiau dainuoti ir groti. Tikri koncertai būdavo...

- Ar jau mokykloje mėgote piešti, kurti? Galbūt mokyklos sienos buvo nukabinėtos Jūsų darbais? Gal ne Jus, o Jūs pamokydavote dailės mokytoją, bendraklasius?

- Piešimas ir literatūra nebuvo prioritetas tuo metu. Manys skleidėsi muzikantės ir dainininkės užuominos. Pamenu savo pirmą Rugsėjo 1-ąją, kai kultūros namų scenoje atlikau dainelę apie išsiblaškiusią dailininkę, kuri nuolat pamiršdavo, ką turi. O turėjo visas priemones, kad galėtų piešti. Iki dabar pamenu tą dainelę/eilėraštuką. Ir tų simbolių, mokytojų pastebėjimų (nusistebėjimų) būdavo, kurie ateičiai suveikė kaip „pra-keikimas“. Vienas iš ryškiausių atmintyje liko ir liks. Po lietuvių kalbos egzamino raštu devintoje klasėje tuometinis Traupio devynmetės mokyklos direktorius S. Obelevičius pasakė: „Tu visur būsi galva aukščiau už kitus“. Galėjau pradėti nuo to „žvaigždėti“, bet gyvenime man tai pasisuko kita puse... Dėl To tikrai džiaugiuosi...

1985-1995 metai, laisvės/ne-laisvės metai. Kai palyginu dabar kaimo vietovių moksleivių galimybes anuomet ir dabar... Kontrastas. Meno mokyklos ir specialistai buvo tik miestuose arba rajonų centruose. Susisiekimai nebuvo palankūs dėl užklasinų mokslų/užsiėmimų dėl įvairių aplinkybių iš Traupio į Anykščius vykti. Mokytojų, savo srities pasišventėlių, suinteresuotų auginti vaikuose talentus, tuo laikmečiu nebuvo tiek, kiek jų yra dabar. Jei ir turėjai gabumų, tai jie liko vietinės reikšmės.

Išėjus į miestų mokyklas buvo lengva pasitikrinti, kiek stiprūs norai ir drąsūs tikslai. Jei savo kaimo mokykloje galėjau būti „žvaigždutė“, nes visi pažino tave nuo mažų dienų, tai kitose mokslo įstaigose už savo „statu-są“ teko kovoti, įrodyti, kad esi tas, kas esi.

(Nukelta į 5 psl.)

Redos Jakubonienės kurti auskarai.

(Asmenio archyvo nuotr.)

Pagalba prieinama – svarbu išdrįsti kreiptis

Dėl pandemijos sukeltų išbandymų daugeliui dabar sunkiau nei įprastai, todėl svarbu žinoti, jog kreipimasis pagalbos į specialistus – ne gėdingas, o pagirtinas žingsnis.

Respublikinės Vilniaus psichiatrijos ligoninės specialistės – psichologė Sonata Marčėnienė ir medicinos psichologė Kristina Engesser – pažymi, kokias nemokamas psichologinės pagalbos ir emocinės paramos galimybes šalyje turi kiekvienas pilietis.

Pirmojo kreipimosi baimė – natūrali

Anot S. Marčėnienės, neretai vizitą pas bet kurį gydytoją, ypač pirmąjį, žmonės atidėlioja, tikisi, jog problema susitvarkys savaime, pirmiausia ieško informacijos internete, pokalbių forumuose, „googlina“ simptomus, tikėdamiesi kažkokių universalių, stebuklingų sprendimų. „Lygiai taip pat nutinka ir prieš kreipiantis į psichikos sveikatos specialistus. Galbūt netgi dar dažniau atidėliojame, jeigu tai yra pirmas kreipimasis ir jeigu anksčiau nesame to darę“, – teigia psichologė.

Pirmojo kreipimosi baimė – natūrali ir suprantama, nes kiekviena nauja situacija mums kelia tam tikrą nerimą, bėgštamumą, diskomfortą, įtampą.

„Iš dalies tai susiję su vis

Anot psichologės Sonatos Marčėnienės, pirmojo kreipimosi baimė – natūrali ir suprantama.

dar egzistuojančiais mitais, jog psichikos specialistai gelbsti tik akivaizdžių psichikos sutrikimų turintiems žmonėms, jog po kreipimosi būsi tarsi kažkokiu būdu „pažymėtas“ ar tai gali turėti kažkokių neigiamų pasekmių ateityje. Matyt, šis požiūris ir šie mitai vis dar kaip raibuliai sklinda iš senesnių laikų“, – visuomenėje vis dar egzistuojančią psichikos sutrikimų turinčių žmonių stigmatizaciją pažymi S. Marčėnienė.

Po truputį mažėja stereotipų

Kita vertus, psichologė S. Marčėnienė tvirtina, kad vyksta tam tikri teigiami poslinkiai, daugėja informacijos viešojoje erdvėje, kinta žmonių požiūris, ypač jaunesnių, kurių dauguma jau drąsiai kreipiasi į specialistus. Taip pat pastebima, kad drąsėja ir vyrai, kurie anksčiau to privengdavo. Visa tai leidžia manyti, kad visuomenėje mažėja stereotipų, susijusių su psichikos sveikata.

Taigi, jei turite abejonių dėl kreipimosi, patariama pokalbį su

specialistu pradėti būtent nuo to, kaip sunku ir neramu buvo užsiregistruoti konsultacijai. „Nuostata, kad atėjau tiesiog pasikalbėti apie savo sunkumus, kad galiu ne tik laukti klausimų, bet ir pats ar pati klausti, išsakyti savo bėgštamumą, gali padėti jaustis ramiau, labiau pasitikėti specialistu“, – pastebi pašnekovė.

Nemokamos pagalbos galimybės – įvairios

Dažnai pokalbis su psichologinės pagalbos ar emocinės paramos telefonu linijų konsultantais gali suteikti padaršinimą ir padėti įveikti pirmojo kreipimosi baimę. Todėl, išgyvenant emocinius sunkumus, medicinos psichologė K. Engesser rekomenduoja kreiptis į pagalbos linijas, kurių visą sąrašą galima rasti nacionalinės platformos „Pagalba sau“ interneto svetainėje www.pagalbasau.lt/pagalbos-linijos/.

„Kai kurios pagalbos linijos yra bendrinės, skirtos visiems, kitos – orientuotos į skirtingas gyventojų grupes, pavyzdžiui, moteris, vaikus, jaunimą, tėvus, vyresnio amžiaus ar savižudybės krizę patiriantčius asmenis. Taip pat yra pagalbos linijos, kur pagalba teikiama rusų kalba“, – pabrėžia K. Engesser, pridurdama, kad tokie pokalbiai yra anonimiški, o psichologinę pagalbą ar emocinę paramą dažniausiai teikia apmokyti savanoriai, psichologai, psichoterapeutai, kiti psichikos sveikatos specialistai.

Patyrus sunkius išgyvenimus – darbo netekimą, skrybas – ar kitus netikėtus, psichologiškai

Medicinos psichologė Kristina Engesser nurodo, kad visą pagalbos linijų sąrašą galima rasti nacionalinėje platformoje „Pagalba sau“.

sudėtingus pokyčius, kiekvienas gali gauti nemokamai iki penkių psichologo konsultacijų savivaldybių visuomenės sveikatos biuruose. Patiriant psichikos sveikatos sunkumą nemokama psichologinė pagalba teikiama psichikos sveikatos centruose ir tam nereikia gydytojo siuntimo. Jeigu reikalinga pagalba dėl psichikos ir elgesio sutrikimų atpažinimo ar gydymo, galima kreiptis į psichiatrų psichikos sveikatos centre.

Patiriantiems artimo žmogaus smurtą nemokamą ir konfidencialią pagalbą siūlo specializuotos kompleksinės pagalbos centrai (SKPC) (www.specializuotospagalboscentras.lt/kontaktai/).

Išgyvenantiems krizę ar esant ūmiai būklei, kai gresia pavojus sveikatai ar gyvybei, reikėtų skambinti 112. Tokiais atvejais būtinoji pagalba nedelsiant teikiama priėmimo-skubios pagalbos ar krizių skyriuose.

Būtina paminėti, kad kiekvienas gali geriau rūpintis savo psi-

chikos, kaip ir fizine, sveikata pasitelkdamas patikimus interneto puslapius, tokius kaip www.pagalbasau.lt, ar naudodamasis tokiomis internetinėmis programėlėmis kaip „Ramu“, „Pauzė“, „Mindletic“. Jos skirtos savipagalbos igūdžiams, sąmoningumui ugdyti, taip pat gali padėti panikos atakos metu.

Kodėl nereikėtų atidėlioti ir delsti?

Perspėjama, kad kai kurios psichologinės būsenos be specialistų pagalbos gali gilėti, įsisenėti, vis labiau trikdyti žmogaus adaptaciją, apimti vis platesnes žmogaus funkcionavimo sritis. Neretai galioja taisyklė: kuo ilgiau tęsiasi sutrikimas, kentėjimas, tuo ilgesnis gali būti atsistatymo, resursų atkūrimo procesas, gali prireikti netgi stacionarinės pagalbos ligoninėje.

Svarbu atminti, kad net ir vienas pokalbis tinkamu laiku gali padėti pasijusti geriau, o suteikta patikima informacija, problemų ir jausmų įvardijimas gali sužadinti pasitikėjimą, viltį, paskatinti spręsti problemas.

„Jau vien nusiteikimas, pasiryžimas kreiptis pagalbos gali padėti jaustis drąsiau ir kitose gyvenimo srityse, paskatinti jausmą „aš galiu“, išeičių ieškojimą“, – pažymi psichologė S. Marčėnienė.

(nuotr. iš asmeninio archyvo)
Užsak. Nr.1044

Projektas „Kartu mes galime viską! yra finansuojamas iš Valstybinio Valstybinio visuomenės sveikatos stiprinimo fondo lėšomis

mokytojai ir mokiniai

„Direktorius man pasakė, kad visur būsiu galva aukščiau už kitus“

(Atkelta iš 4 psl.)

Du nepamirštami atvejai keliauja mano atmintyje, kurie susiję su lietuvių literatūra. Vienoje mokykloje, kurioje buvau naujokė, mokytoja sumažino vertinimo balą už nesavarankišką darbą – neva pasaką ne sukūriau, o ją nusirašiau nuo knygos. Tai buvo netiesa. Kitas atvejis - kitoje mokykloje (profesinėje): kai parašiau filosofinį rašinį, mokytoja įvertino pačiu žemiausiu balu. Paaiškinimas - tokioje mokymo įstaigoje vaikai negali taip rašyti... Tai manęs nenuliuodino. Anaipol. Neįvertinimas tapo motyvacija, aiškumu, kad esu „galva aukščiau“ ir mokytojams sunku tai priimti. To laikmečio pedagogai nebuvo išlepinti talentingų vaikų gausos. Normalu, kad tas stagnacinis požiūris sklido iš tos kartos. Dabar yra kitaip.

Dabar būti „galva aukščiau“ - reiškia būti vaiku, darančiu viską iš širdies ir tikinčiu, kad Gėris ir Grožis valdo Pasaulį.

- Ar turite pomėgių, nesujusių su menu, rankdarbiais?

- Be menų mano gyvenime yra dar du dalykai „arkliškai“. Tai kulinarija (beprotiškai patinka eksperimentuoti virtuvėje, sugalvojant naujus receptus) ir... karpinė žūklė! Žvejyba „užkrėtė“ brolis. Pirmoji bambukinė meškerė... pirmoji teleskopinė... O dabar turiu draugų, kurie įtraukė į nepažintą didelių žuvų pasaulį. Karpininkai – ypatingi žvejai, turintys savą filosofiją, jaučiantys didelę meilę gražuolėms žuvims. Man, gyvenusiai šalia Nevėžio upės, neįmanoma buvo netapti žveje! Kurį laiką tai buvo pamiršta, bet... Mylimos veiklos grįžta.

Anykščių rajono savivaldybė skelbia apie butų pirkimą

Anykščių rajono savivaldybės administracija, didindama savivaldybės socialinio būsto fondą, vykdo butų pirkimą. Pirkimas vykdomas vadovaujantis Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimų tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. 1036 „Dėl Žemės, esamų pastatų ar kitų nekilnojamųjų daiktų įsigijimo arba nuomos ar teisių į šiuos daiktus įsigijimo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Socialinio būstų įsigijimas finansuojamas Europos Sąjungos ir Anykščių rajono savivaldybės biudžeto lėšomis.

Perkančioji organizacija: Anykščių rajono savivaldybės administracija, kodas 188774637, buveinės adresas J. Biliūno g. 23, 29111 Anykščiai, tel. (8 381) 42372, faks. (8 381) 58088, el. pašto adresas natasa.kiliuviene@anyksciai.lt.

Perkamų daiktų paskirtis, pavadinimas, buvimo vieta: vieno arba dviejų kambarių butai su patogumais Anykščių mieste ir Anykščių, Troškūnų, Kavarsko bei Svėdasų seniūnijose.

Pirkimo būdas: skelbiamos derybos.

Pasiūlymų pateikimo terminas: pasiūlymus ir kartu su pasiūlymu privalomus dokumentus reikalinga pateikti iki 2021 m. lapkričio 22 d. 12.00 val.

Butų pirkimo sąlygų aprašą galima rasti Anykščių rajono savivaldybės puslapyje, adresu www.anyksciai.lt, aktualių naujienų skiltyje (patalpinta 2021-11-04).

Užsak. Nr.1043

vardadieniai

šiandien

Aurelijus, Paulina, Dargintas,
Skirtautė, Teodoras, Estela.

lapkričio 10 d.

Andriejus, Leonas, Andrius,
Vaišviltas, Gelvydė, Evelina.

lapkričio 11 d.

Martynas, Vygintas, Milvydė,
Anastazija, Nastė.

lapkričio 12 d.

Juozapas, Teodoras, Alvilė,
Ašmantas, Kristina, Renata,
Kristinas.

mėnulis

lapkričio 9-10 d.d. - jaunatis,

lapkričio 11-12 d.d. - priešpilis.

anekdotas

Ryte prie kompiuterio sėdi ypač liūdnas programuotojas. Jo klausia, ko toks liūdnas? Tas:

- Vakar alų gėrėm, pramogavom - slaptažodžius kaitaliojom...

Tėvas atėjo pasiimti vaiko iš darželio. Darželio auklėtoja jo klausia:

- Kuris jūsų vaikas?
- Nesvarbu, vis tiek rytoj atvesiu...

Moteris stovi prieš veidrodį ir skundžiasi vyru:

- Atrodau baisiai. Bent tu man kokį komplimentą pasakyk!
- Tavo regėjimas puikus!

- Ar jūs nusikaltimą įvykdėte taip, kaip aš ką tik nupasakojau? - klausia teisėjas kaltinamojo.

- Ne, bet jūsų idėja irgi neblogo.

Du darbininkai kalbasi. Vienas sako:

- Turiu gerą ir blogą naujieną. Nuo kurios nori pradėti?

- Nuo blogos.
- Aš buvau pas direktorių ir jis mane atleido iš darbo.

- O kokia gera?
- Gera naujiena, kad tave taip pat...

oras

Anykščių karališkoji atmintis atvėrė vartus į miesto ateitį

(Atkelta iš 1 psl.)

Sekmadienio popietę, lygiai po 579 metų, kai karalaitis, Lietuvos Didysis kunigaikštis Kazimieras Jogailaitis 1442 lapkričio 7 d. lankėsi savo dvare Anykščiuose, Sakralinio meno centre surengtame projekto „Anykščių karališkasis kalendorius“ baigiamajame renginyje buvo ne tik aptartas šio Lietuvos ir Lenkijos valdovo, pirmą kartą užrašiusio Anykščių miesto vardą, fundavusio Anykščių bažnyčią ir plėtojusio Lietuvos Didžiųjų kunigaikščių dvarą prie Anykštos, svarba Anykščiams ir jo ypatinga vieta Europos istorijoje, ne tik pristatyta valdovo ikonografija – jo istoriniai portretai, bet išsakytos ir pirminės idėjos, ką ir kaip būtina daryti, kad ši atmintis taptų gyva, kad ji įsilietų į dabar vykdomus kultūros ir gamtos paveldo aktualizavimo darbus ir įgytų kurortinei vietai svarbų tapatybės matmenį.

Šventadienio popietę Anykščių meno centre, monsinjoro Alberto Talačkos miestui dovanotos meno kolekcijos artumoje, istorikas Simonas Matulevičius išsamiai ir vaizdžiai aptarė karaliaus Kazimiero Jogailaičio vietą miesto ir mūsų valstybės istorijoje (pranešimas „Lietuvos Didysis kunigaikštis, Lenkijos karalius Kazimieras Jogailaitis ir Anykščiai: valdovo 1442 lapkričio 7 dienos vizitas, istoriniai sprendimai, jų vertė ir svarba kurortinio miesto dabarčiai ir ateičiai“), meno istorikė Dalia Tarandaitė parodė kelias dešimtis valdovų portretų – nuo valdovo amžininkų sukurtų pirminių Kazimiero Jogailaičio portretinių vizijų iki po kelių šimtmečių nutapytų portretų, kurie nieko bendra nebeturi su valdovo istoriniais bruožais ir yra menininkų fantazijos rezultatas.

Renginyje grojo arfininkė Viktorija Smailytė iš Kauno simfoninio orkestro, sukūrusi šventadienišką, pakilią nuotaiką, ypač tikusią karališkajai tematikai. Renginyje pristatytas ir XIX a. dailininko nutapytas portretas „Karalius Kazimieras Jogailaitis“, kurį Anykščių menų centrui deponavo Lietuvos nacionalinis dailės muziejus.

Renginio vedėjas, kultūrologas, įvairių nacionalinių kultūros strategijų rengėjas Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus direktoriaus pavaduotojas Vytautas Balčiūnas išskėlė keletą netikėtų, bet perspektyvių idėjų, kaip anykštėnai galėtų aktualinti ir įprasmiti savo miesto pradžią.

Taip pat kalbėta apie idėjas ir darbus, natūraliai išplaukiančius iš keturiais kultūros renginiais pristatytos karalių Stepono Batoro, Žygimanto Augusto, Zigmanto Vazos ir Kazimiero Jogailaičio apsilankymų Anykščiuose, Lietuvos didžiojo kunigaikščio dvare prie Anykštos, tematikos.

V. Balčiūnas pristatė galimą Anykščių karališkosios istorijos aktualinimo darbotvarkės viziją 2022 – 2024 metams, kuri galėtų būti susieta su strateginės veiklos planu ir leistų nuosekliai bei visavertiškai karališkosios istorijos pėdsakus įprasmiti dabartyje.

Pirmiausia renginio vedėjas V. Balčiūnas išsakė siekį buvusioje dvarvietėje kitų metų vasarą, liepos 22 dieną, kai prasidės jubiliejinio Pasaulio anykštėnų bendrijos dešimtojo suvažiavimo renginiai, kai bus švenčiamas šios bendrijos, jungiančios visame pasaulyje esančius anykštėnus, įkūrimo trisdešimtmetis, atidaryti dvarvietės vejoje, prie rūmų alėjos, stendinę parodą „Dingusio Anykščių karališkojo dvaro atmintis“, kuri vaizdžiai pristatytų ne tik dvare apsilankiusius valdovus, parodytų jų istorinius portretus, bet atskleistų ir duomenis apie dvaro kūrėjus, puoselėjus, karališkajame dvare priimtus sprendimus.

2021 metų liepos 22 dieną - pirmojo Anykščių istorinio paminėjimo dieną (tada Lietuvos Didysis kunigaikštis pirmą kartą ištarė Anykščių miestelio vardą, o po dviejų metų, apsilankymo Anykščiuose metu, jį pakartojo) ketinama programą pradėti būtent šios parodos atidarymu, atskleidžiant miestelio istorinę pradžią, susijusią su Lietuvos Didžiųjų kunigaikščių dvaru, kuris išliko iki pat valstybės žlugimo 1795 metais. Šiam bendrijos suvažiavimui, kalbėjo V. Balčiūnas, tikimasi parengti informatyvų albumą „Karaliai Anykščiuose“, pasvarstyta, ar negalėtų kitų metų kalendorių reprezentuoti keturių karalių, apsilankiusių savo dvare Anykščiuose, portretai, pagalbota, jog jų portretai turėtų puošti Anykščių kūrėjų ir puoselėtojų portretų galeriją, kuri galėtų būti eksponuojama Anykščių rotušėje, jei Okuličiūtės dvarelyje ar kitame istoriniame pastate Vakarų ir Vidurio Europos miestelių municipalitetų pavyzdžiu būtų sukurta istorinę atmintį atskleidžianti reprezentacinė savivaldybės erdvė.

V. Balčiūnas kvietė mąstyti

Renginyje arfa grojo Kauno simfoninio orkestro arfininkė Viktorija Smailytė.

ir apie paminklo, bareljefo ar kito atminimo ženklą sukūrimą Anykščių įkūrėjui karaliui Kazimierui Jogailaičiui, kurio sprendimuose ne tik pirmą kartą paminėti Anykščiai, bet šio valdovo valia funduota ir Anykščių parapija.

Taip pat buvo kalbama ne tik apie kitus konkrečius darbus – senosios karališkosios Anykščių istorijos tyrimus, konferencijų rengimą, atminimo lentų bei vardinio rožių skvero prie Anykščių koplyčios sukūrimą, bet ir pagalbota apie dalyvavimą europiniuose kultūros kelių ar kurortų sąjungų tinkluose – VIA REGIA (Europos karalių kelias, kuriame dalyvauja Prancūzijos, Vokietijos, Lenkijos, Baltarusijos ir Ukrainos valstybės ir jų miestai bei miesteliai, kurie įsikūrė prie karališkųjų traktų ir kuriuose stovėjo vadovams priklausę rūmai) ir karališkųjų kurortų bendruomenėje, kuri aktualina savo miestuose buvusią karališkąją praeitį.

Renginyje kalbėjęs Anykščių rajono meras Sigutis Obelevičius sakė tikintis, kad šioje srityje bus daroma daug svarbių ir kūrybiškų projektų, permąstyta ir ypač miestui svarbaus valdovo Kazimiero Jogailaičio atminimas, atskleidžiama jo svarba miesto dabarčiai ir ateičiai.

Ketvirtasis programos „Anykščių karališkasis kalendorius“ renginys pasiūlė permąstyti Anykščių tapatybę ir paieškoti naujų ženklų jai įprasmiti. Jono JUNEVIČIAUS nuotr.

Muziejininkas V. Balčiūnas kvietė nepamiršti ir Anykščių dangiškojo globėjo – Šv. Jono Nepomuko simbolio, kuris iš Anykščių herbo žvelgia į anykštėnus kiekviename Anykščių savivaldybės dokumente.

Šis šventasis buvo ypač populiarus Anykščiuose: jo figūra stovėjusi ant miesto arkinio tilto, pavaizduoto senajame miesto herbe, o jo medinės skulptūrėlės puošė ir, atkurtos atgimimo metais, vėl puošia Anykštos, Piestupio, Elmos, Varies ir bevardžio upeliuko, almančio prie J. Biliūno tėviškės, pakeles.

V. Balčiūnas kvietė pagalbota ne tik apie Šv. Jono Nepomuko paskelbimą Anykščių dangiškuoju globėju, bet pasiūlė ir permąstyti, ar nevertėtų kitų Europos miestų ir miestelių pavyzdžiu įsteigti Anykščių globėjo Šv. Jono Nepomuko ordino ir medalio, kokius išpuodingai ir prasmingai jau yra įsteigęs Marijampolės miestas, teikiantis kasmet Marijampolės globėjo Šv. Jurgio ordiną ir medalį labiausiai miestui konkrečiais darbais nusipelnusiems asmenims.

Projektą „Anykščių karališkasis kalendorius“ (jo kuratorė Rita Babelienė) rėmė Lietuvos kultūros taryba, informacinis rėmėjas – „Anykšta“.